

"Het plan-Stikker" in Het Vrije Volk (13 juni 1950)

Source: Het Vrije Volk. 13.06.1950. [s.l.]. "Het plan-Stikker".

Copyright: (c) Het Vrije Volk

URL: http://www.cvce.eu/obj/het_plan_stikker_in_het_vrije_volk_13_juni_1950-nl-6421233d-0aeb-4734-8f48-obb087857d96.html

Last updated: 06/01/2017

Het plan-Stikker

Mr D. U. Stikker, een jaar of wat geleden nog slechts zakenman en kunstbeschermer, thans voorzitter van de samenwerkende Europese landen en bijgenaamd "politiek bemiddelaar" van het Westen, heeft in Oslo onthuld, dat Nederland een plan tot reorganisatie van het economisch leven heeft opgesteld. Deze week nog zal het aan de organisatie van de Marshall-landen worden aangeboden.

Wanneer het plan-Stikker — op dit ogenblik nog slechts in hoofdtrekken bekend — door een socialist op een congres van een socialistische partij ten doop gehouden was, zou het wellicht door velen, zonder meer verwezen zijn naar het rijk der dromen. Thans komt het echter van een man, die zich liberaal noemt en een staatsman is, die zich in korte tijd een groot gezag verwierf. Bovendien is het niet, zoals het plan-Schuman, als een diplomatieke ster uit een bewolkte internationale hemel komen vallen. Integendeel, het is, zoals wij mogen aannemen, na rijp beraad in de schoot der Nederlandse regering, opgesteld, en vervolgens — dat mogen wij ook aannemen — besproken met een aantal andere regeringen. Minister Stikker kwam immers in Oslo, nadat hij tevoren in Engeland, in Frankrijk, Italië, Duitsland en de Verenigde Staten, besprekingen had gevoerd.

Om legendevorming uit de wereld te helpen, kan het geen kwaad er aan te herinneren, dat het geen persoonlijk plan van de heer Stikker is, maar een plan van de Nederlandse regering. Het sluit dan ook opvallend aan bij een aantal gedachten over de vorm van Europese samenwerking, die al enige maanden geleden — lang voordat er van een plan-Schuman sprake was, — door minister Liefstinck zijn uitgesproken voor het forum van een tweetal vergaderingen van economen, resp. in Brussel en Milaan. Liefstinck sprak daar als econoom over de leer van het "draagt elkanders lasten, ook in het internationale economische leven", en over de gevaren van een liberalisatie van de handel voor de werkgelegenheid.

Minister Stikker deed in wezen hetzelfde, niet als professor, maar als politicus. In die laatste hoedanigheid weet hij bij ervaring, dat het handhaven van volledige souvereiniteit niet verenigbaar is met een doeltreffende internationale samenwerking. Maar hij weet ook — na zijn besprekingen in Engeland? — dat Engeland nooit een stukje van zijn souvereiniteit zal opgeven, wanneer dit er toe zou leiden, dat de Labour-politiek van volledige bestaanszekerheid en sociale gerechtigheid door invloeden van het buitenland kan worden stukgemaakt.

Die twee gedachten van de noodzaak van gedeeltelijke opheffing der staatssoevereiniteit en van handhaving der werkgelegenheid, zijn blijkbaar in het door minister Stikker gelanceerde Nederlandse plan gecombineerd. Dit kan — en dat is het politieke aspect van het plan — de materiële bezwaren van Engeland tegen nauwe economische samenwerking met het vasteland van Europa wegnemen. En dit kan ook de vrees van de grote massa van het volk wegnemen voor het ontstaan van werkloosheid en chaos als gevolg van de zogenaamde liberalisatie. Dat laatste is de economische, maar ook de menselijke en psychologische kant van het plan der Nederlandse regering.

Het plan gaat er nl. enerzijds van uit, dat de staten, die economisch samenwerken, zich eventueel moeten onderwerpen aan beslissingen, die met meerderheid van stemmen worden genomen; tot dusverre was voor het nemen van elke beslissing volslagen eenstemmigheid der samenwerkende landen nodig. Mocht ten gevolge van zo'n beslissing met meerderheid van stemmen een bepaald land, of een bepaalde industrie in moeilijkheden komen, — bijv. wanneer door vrije invoer uit het buitenland een tot dusverre beschermde of een verouderde tak van het bedrijfsleven wordt uitgeschakeld en arbeiders moet ontslaan — dan zal die werkloosheid worden opgevangen door financiële steun van de samenwerkende landen. Die landen zullen te zamen een fonds bijeenbrengen, waardoor de modernisering van bestaande bedrijven, oprichting van nieuwe bedrijven en omscholing van arbeiders kan worden betaald.

Op deze wijze denkt het plan de werkgelegenheid te handhaven, de productie te verbeteren en de welvaart op te voeren. Het fonds, dat gevormd zou worden, komt in feite heel dicht bij de oprichting van een Europese Herstelbank — een reeds jaren geleden door het socialisme geopperde gedachte — en de vorm van gedeeltelijke opheffing van de souvereiniteit vonden wij enige weken geleden reeds in het socialistische Plan voor Europa, dat door de economen van de Comisco is ontworpen..... Ook om deze bindingen met

socialistische voorstellen kan men het Plan van de Nederlandse regering van harte goed succes toewensen. En het is bovendien te wensen, dat zij, die menen, dat het moderne economische leven zonder geleide economie aan zich zelf kan worden overgelaten, tot beterschap komen. Want wie even nadenkt, moet wel tot de conclusie komen, dat het plan slechts dan aan zijn doelstelling "handhaving der werkgelegenheid" kan voldoen, wanner elke regering op zijn eigen nationale gebied het economisch leven leidt en tot straffer ingrijpen komt, dan in de meeste Europese landen thans nog voor denkbaar wordt gehouden.

Het leven is sterker dan de leer.....